

POSTANOWIENIE

Dnia 3 sierpnia 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSO del. Robert Pelewicz

Protokolant: protokolant Maria Szamburska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Regionalnej w Krakowie Henryka Stawickiego

po rozpoznaniu zażalenia wniesionego przez obrońcę skazanego R. M. na postanowienie Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 25 czerwca 2021 r., sygn. akt III Kow 662/21, w przedmiocie odmowy udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności,

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. i art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w.

postanawia

- 1) utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie;
- 2) zwolnić skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 25 czerwca 2021 r., sygn. akt III Kow 662/21, Sąd Okręgowy w Tarnowie odmówił skazanemu R. M. udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary zasadniczej 2 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Busku Zdroju – VI Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w K. W. z dnia 28 maja 2019 r., w sprawie VI K 248/18 (zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 22 stycznia 2020 r., sygn. akt IX Ka 1449/19).

Na to postanowienie zażalenie wniósł obrońca skazanego adw. W. N., zarzucając:

- 1) naruszenie prawa procesowego mające znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a to:

- art. 410 k.p.k. poprzez pominięcie istotnych okoliczności dotyczących skazanego takich, jak: „popęłnił przestępstwo nieumyślne, pierwszy raz przebywa w zakładzie karnym, kare odbywa w systemie programowego oddziaływania, kilkakrotnie był nagradzany oraz brał udział w programie trening zastępowania agresji, pracuje nieodpłatnie jako pomoc kuchenna, nie jest uczestnikiem podkultury więziennej, nie jawi się jako osoba nadmiernie zdemoralizowana, zachowuje się poprawnie w zakładzie karnym, po opuszczeniu zakładu karnego ma stałe miejsce zamieszkania i ma możliwość podjęcia pracy zarobkowej” (k 31v);

- art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie oceny przeprowadzonych dowodów w sposób sprzeczny z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego;

- art. 4 k.p.k. poprzez uwzględnienie jedynie okoliczności przemawiających na niekorzyść skazanego i całkowite pominięcie okoliczności dla niego niekorzystnych;

- 2) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia i mający wpływ na jego treść, polegający na uznaniu, że postawa skazanego, jego właściwości i warunki osobiste, sposób życia przed i po popełnieniu przestępstwa oraz zachowanie w czasie odbywania kary, jak również okoliczności popełnienia przestępstwa nie

uzasadniają przekonania, że w trakcie odbywania kary nastąpiła taka trwała i pozytywna ewolucja postawy skazanego, iż po zwolnieniu z zakładu karnego będzie on przestrzegał porządku prawnego” (k. 32).

W konkluzji zażalenia obrońca skazanego wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez udzielenie skazanemu warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności oraz zwolnienie skazanego od ponoszenia wydatków.

Sąd Apelacyjny w Krakowie zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Nie kwestionując okoliczności podniesionych w zażaleniu obrońcy skazanego, mających świadczyć o pozytywnych zachowaniach skazanego R. M. w kontekście treści art. 77 § 1 k.k., a znajdujących potwierdzenie w opinii Dyrektora Zakładu Karnego w T. (k. 12-12v), przypomnienia wymaga ugruntowanego już orzecznictwa sądów penitencjarnych, które wskazuje, że z art. 77 § 1 k.k. wynika, iż rozpoznając wniosek o udzielenie warunkowego przedterminowego zwolnienia należy ocenić przez pryzmat wszystkich ustawowych okoliczności i ustalając prognozę kryminologiczno - społeczną wskazać, które z nich sprzeciwiają się postawieniu pozytywnej prognozy, ewentualnie przemawiają za udzieleniem warunkowego przedterminowego zwolnienia. Dodatnia prognoza powinna być zatem rezultatem kumulatywnej oceny wszystkich kryteriów zawartych w normie art. 77 § 1 k.k. i na tej podstawie sąd winien dopiero zważyć, czy skazany zasługuje na dobrodziejstwo warunkowego przedterminowego zwolnienia (np. postanowienie SA w Lublinie z 21.04.2010., II AKz w 291/10, KZS 2010/9/75; postanowienie SA w Krakowie z 26.08.2014., akt II AKz w 903/14, KZS 2014/10/44).

Mając powyższe na względzie niezasadne są zarzuty zażalenia, że Sąd Okręgowy w Tarnowie naruszył przepisy postępowania mające wpływ na wydane rozstrzygnięcie, poprzez dokonanie dowolnej, nieopartej na całym materiale dowodowym, sprzecznej z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazaniami wiedzy i doświadczeniem życiowym oceny dowodów, co w konsekwencji doprowadziło do dokonania błędnej oceny ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia. Przeciwnie, Sąd Okręgowy w Tarnowie zasadnie ustalił brak pozytywnej prognozy kryminologiczno - społecznej odnośnie skazanego R. M., która była wynikiem kumulatywnej oceny wszystkich kryteriów i okoliczności zawartych w art. 77 § 1 k.k. Powyższe wynika z analizy uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 25 czerwca 2021 r., w którym odwołano się do opinii z zakładu karnego odnośnie zachowania skazanego w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności, dostrzegając czynniki rokujące pozytywnie takie jak pierwszy pobyt w zakładzie karnym, odbywanie kary w systemie programowego oddziaływania, nagradzanie udział w programie trening zastępowania agresji, nieodpłatna praca jako pomoc kuchenna, brak uczestnictwa w podkulturze więziennej, ale też miał na uwadze czynniki rokujące negatywnie, gdyż one także muszą podlegać ocenie w kontekście prognozowania co do zachowania się skazanego na wolności. Sąd I instancji podniósł, że co do zasady skazany jest bezkrytyczny wobec popełnionego przestępstwa. W dalszej kolejności – co pomija skarżący, a co ma istotne znaczenie dla zaskarżonego rozstrzygnięcia - Sąd I instancji wskazał, że przeciwko udzieleniu skazanemu warunkowego przedterminowego zwolnienia, przemawiały nie tylko okoliczności popełnionego przez R. M. przestępstwa, a przede wszystkim ocena zachowania w zakładzie karnym, gdyż skazany „jawi się jako osoba dość bierna. Nie wskazał on na to nawet dlaczego uważa, że instytucja warunkowego przedterminowego zwolnienia jest dla niego na tym etapie jego odbywania kary i procesu resocjalizacyjnego wskazana.” (k. 25). W konkluzji słusznie Sąd Okręgowy w Tarnowie podniósł, oceniając w całości postawę R. M., że przyjęcie obecnie pozytywnej prognozy kryminologiczno - społecznej jest co najmniej przedwczesne i wymaga on dalszego oddziaływania penitencjarnego, celem uzyskania trwałej zmiany postawy i zachowania skazanego w zakresie umiejętności powstrzymania się od naruszeń norm obowiązującego porządku prawnego (k. 25).

Jak z powyższego wynika - wbrew zarzutom zażalenia - Sąd I instancji, rozpoznając wniosek o udzielenie warunkowego przedterminowego zwolnienia, ocenił go przez pryzmat wszystkich ustawowych przesłanek wynikających z treści art. 77 § 1 k.k. (a więc z uwzględnieniem zasady swobodnej oceny dowodów respektując rygory proceduralne wynikające z treści art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k.). Nadto podnieść należy, odnosząc się dodatkowo do zażalenia

w zakresie wskazywania przez obrońcę skazanego na bardzo pozytywny proces resocjalizacyjny R. M. (k. 33), że nie budząca zastrzeżeń postawa skazanego w izolacji uwarunkowanej karą pozbawienia wolności, dla warunkowego przedterminowego zwolnienia jest tyleż niezbędna, co niewystarczająca. Brak bowiem problemów wychowawczych ze skazanym w trakcie odbywania kary nie wystarcza. Stan taki oznacza jedynie bierne podporządkowanie się skazanego wymaganiom odbywania kary, stan normalny, za który nie należy oczekiwać nagrody w formie skrócenia kary. Dla uzyskania jej potrzebne jest postępowanie powyżej tej normy, a to aktywność skazanego w dążeniu do wykazania gotowości do respektowania zasad współżycia społecznego (zob. postanowienie SA w Krakowie z 19.02.2015. II AKZw 112/15, KZS 2015/3/58; postanowienie SN z 27.11.2019., V KK 582/19, LEX 2753621).

W powyższym kontekście Sąd Okręgowy w Tarnowie trafnie podnosi w części motywacyjnej zaskarżonego postanowienia, że w realiach tej sprawy, w zakresie prognozy kryminologiczno - społecznej, decydujące znaczenie mają inne informacje zawarte w opinii z jednostki penitencjarnej, które przez skarżącego zostały bądź pominięte, bądź dowolnie ocenione przy stwierdzeniu bardzo pozytywnego procesu resocjalizacyjnego skazanego, a przede wszystkim ocena, iż „niski poziom krytycyzmu świadczy o tym, że w warunkach wolnościowych skazany nie szanuje porządku prawnego.”(k. 12v). W konsekwencji, „brak jest gwarancji, że w przypadku udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia skazany będzie przestrzegał ustalonego porządku prawnego oraz społecznie akceptowanych norm, w szczególności nie popełni kolejnego przestępstwa.” (. 12v). W pełni zasadna jest więc konstatacja Sądu Okręgowego w Tarnowie, że „aktualnie nie można jeszcze wobec skazanego postawić pozytywnej prognozy kryminologiczno – społecznej, a rzeczywiste sprawdzenie skazanego w warunkach zwiększonej samodyscypliny i samokontroli przy ocenie prognozy na przyszłość jest konieczne.” (k. 25).

Wymaga także podkreślenia w odpowiedzi na zarzuty skarżącego, że określając podstawy warunkowego zwolnienia sąd powinien mieć na uwadze nie tylko indywidualno-prewencyjne cele kary, lecz również inne nieokreślone w art. 77 § 1 k.k. a wymienione w art. 53 k.k. (zob. postanowienie SN z 18.11.2020., IV KK 425/20, LEX 3200397), co oznacza, iż warunkowe zwolnienie przed odbyciem całości orzeczonej kary ma charakter wyjątkowy. Może być stosowane tylko w uzasadnionych przypadkach, co wyklucza jej nadmierne bądź liberalne stosowanie. Skazany może skorzystać z dobrodziejstwa tej instytucji, gdy prognoza kryminologiczno - społeczna jego przyszłego zachowania jest dodatnia, to jest w warunkach wolnościowych skazany nie naruszy prawa (zob. postanowienie SA w Krakowie z 28.10.2019., II AKZw 31/19, LEX 3007589).

Z uwagi na to, że skazany nie jest zatrudniony w jednostce penitencjarnej odpłatnie i nie posiada do swej dyspozycji dostatecznych środków, Sąd Apelacyjny w Krakowie uznał, iż uiszczenie przez niego wydatków związanych z postępowaniem odwoławczym byłoby zbyt uciążliwe. Dlatego też, na zasadzie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w. zwolnił go od ich zapłaty.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji niniejszego postanowienia.